

การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อแก้ปัญหาเยาวชน Buddha-dhamma Application for Solving Youth Problems

ณิชชาภัทร เกิดฤทธิ¹

Nitchapat Kerdrit

บทคัดย่อ (Abstract)

เด็กและเยาวชนถือว่าเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของครอบครัว สังคมและเป็นอนาคตที่สำคัญของประเทศชาติ เด็กจำเป็นต้องได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากผู้ใหญ่ในสังคม บุคคลผู้ซึ่งสังคมคาดหวังให้มีบทบาทหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก คือ บิดามารดา ที่สามารถให้ความรัก ความเข้าใจและความอบอุ่นภายในบรรยากาศของครอบครัว กระบวนการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา ทักษะจิต ความสัมพันธ์ของบุคคลแต่ละคนในครอบครัวมีอิทธิพลโดยตรงกับการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ และจะเป็นรูปแบบที่ดีในการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กในอนาคต เด็กจะเจริญเติบโต เรียนรู้ และได้รับการอบรมสั่งสอนจากบิดามารดาและสมาชิกในครอบครัว ซึ่งเป็นสถาบันทางสังคมสถาบันแรกที่มีความสำคัญในการสร้างรากฐานชีวิตของเด็ก

คำสำคัญ (Keywords): การประยุกต์; หลักพุทธธรรม

Abstract

Children and youth are considered valuable family and society resources. and are important future of the nation. Children need to be nurtured by adults in society. People whom society expects to play a role in raising children are parents who can give love, understanding and warmth within family atmospheres The upbringing process of parents, attitudes, and relationships of each person in the family have direct influences on physical and mental development and will be a good model for the personality development of children in the future. Children will thrive, learn and be taught by parents and family members. This is the first social institution that is important in building the foundation for a child's life.

Keywords: Application; Buddha-dhamma

Received: 2021-11-03 Revised: 2021-11-20 Accepted: 2021-11-27

¹ โรงเรียนบ้านสระเพลง ตำบลสูงเนิน อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา Ban Sa Pleng School, Sung Noen Subdistrict, Sung Noen District, Nakhon Ratchasima Province. Corresponding Author e-mail: Nitchapat39@outlook.co.th

บทนำ (Introduction)

การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อแก้ปัญหาเยาวชนในเขตเทศบาลนครขอนแก่น เขต 3 การนำหลักพุทธธรรมไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาเยาวชน พบว่า ผู้ปกครอง ประชาชนชุมชนและคณะกรรมการชุมชน ได้ให้การอบรม ปลุกฝังจิตสำนึกแก่เยาวชนในด้านต่างๆ ตามหลักคุณธรรมบว ไตรสิกขา และการปลุกฝังจิตสำนึกการทำงานที่สุจริต การปลุกฝังจิตสำนึกให้เยาวชนเกิดความสามัคคีในระดับสาธารณะ การปลุกฝังจิตสำนึกแก่เยาวชนให้รู้จักหน้าที่ตามหลักทศ 6 และการปลุกฝังจิตสำนึกแก่เยาวชนตามหลักสังคัมสงเคราะห์

นอกจากนั้นแล้ว ปัญหาของเยาวชนไทยในสภาวะปัจจุบัน นับว่าเป็นปัญหาที่หนักใจแก่ทุกฝ่ายเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากพฤติกรรมที่แสดงออกทางกายและทางวาจาอันไม่เหมาะสมกับวัย เช่น ปัญหาเยาวชนติดพนันฟุตบอล เล่นเกมพนันต่าง ๆ ไม่เกรงกลัวกฎหมาย ไม่เสียตังเงิน เล่นเกมคอมพิวเตอร์อย่างหมกมุ่น และชอบเกมที่มีความรุนแรง การเข้าสนทนาทางอินเทอร์เน็ตหาคู่เสนอตัวให้คู่นอน การมั่วเรื่องเพศ เทียวเทค ชอบเที่ยวกลางคืน ใช้เงินฟุ่มเฟือยเกินตัว นักศึกษาอยู่กินกันทั้ง ๆ ที่ยังขอเงินจากผู้ปกครอง เมื่อท้องก็ทำแท้ง หรือเอาลูกไปทิ้ง ไม่เชื่อฟังพ่อแม่ แต่เชื่อฟังนักร้อง ดาราบางคนเป็นแบบอย่างในทางเสียหาย การติดเพื่อนและเสพยาเสพติด เมาสุรา ไม่ชอบเรียนหนังสือ เป็นต้น ซึ่งเป็นปัญหาทางสังคมที่เกิดขึ้นแทบทุกวัน ปัญหาส่วนหนึ่งมาจากการรับเอาวัฒนธรรมทางตะวันตกมา โดยไม่ได้กลั่นกรองว่าสิ่งใดเหมาะสมกับเยาวชนไทยหรือไม่ จึงทำให้เยาวชนตกเป็นเป้าหมายของการตลาด คือ การโฆษณาโดยใช้เยาวชนเป็นสื่อเพื่อจะได้ขายสินค้าให้มากที่สุด และขณะเดียวกันก็เกิดความอ่อนแอทางด้านวัฒนธรรมไทย

จากสภาพสังคมที่แข่งขันกันทางวัตถุ มากกว่าความสำนึกทางจิตใจ ทำให้สังคมปัจจุบันละเลยค่านิยมไทยที่ดั่งามในบรรพกาล การขาดการอบรมสั่งสอนคุณธรรมทางศาสนา การสร้างจิตสำนึกที่ดีให้เยาวชนมีความอ่อนน้อม ความสุภาพ การมีวินัย การพึ่งตนเอง เยาวชนจึงตามกระแสโลกาภิวัตน์ อย่างไร้ทิศทาง ผลที่ตามมา คือ สภาพปัญหายาเสพติดบ้าง ปัญหาการค้าประเวณีบ้าง นำไปสู่การเกิดอาชญากรรม หรืออาจเรียกอีกนัยหนึ่งว่า ” ยุวอาชญากร ” หากเยาวชนได้รับการปลุกฝังค่านิยมที่ดั่งามตามกรอบประเพณี ค่านิยมไทยแล้ว ปัญหาต่าง ๆ คงจะไม่เกิดเท่าสภาพปัจจุบัน ปัญหาผิดปกติทางด้านจิตใจ ขาดการยั้งคิด การฆ่าตัวตายสูง เช่น กระโดดตึก, สะพาน, การข่มขืน, ทำแท้ง และการหย่าร้าง ผิดศีลธรรม ไม่ทำตามจารีตประเพณีอันดั่งามของคนไทย หลงตามค่านิยมของต่างชาติ โดยเฉพาะผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นพุทธศาสนิกชน (พระมหาทวีป กตปุญโญ (หนูด้วง), 2538)

การพัฒนาชุมชนที่มีผลต่อหลักเบญจธรรม

เมื่อกล่าวถึงความสำคัญของหลักเบญจธรรมนั้น เป็นหลักธรรมที่หากบุคคลได้ประพฤติปฏิบัติตามแล้ว ย่อมก่อให้เกิดความเมตตารักใคร่ต่อกัน เหมือนหนึ่งว่า เป็นญาติพี่น้องกัน ทำให้คนเรารู้จักคุณค่าของความเป็นมนุษย์แล้วรู้จักเลือกดำเนินชีวิตไปในทางที่ชอบ เว้นจากการละเมิด

ในหญิงหรือชายอันเป็นที่รักของบุคคลอื่น มีความซื่อสัตย์ต่อกัน ทำงานโดยมีสติสัมปชัญญะกำกับ คือ มีความระมัดระวัง รู้จักยั้งคิด พิจารณาเห็นคุณโทษในสิ่งต่างๆ บำเพ็ญตนเกื้อกูลต่อกัน

ธรรมที่เกื้อกูลแก่การรักษาเบญจศีล ดังนั้น ผู้รักษาเบญจศีล ควรมีธรรมนี้ ไว้ประจำใจ 5 ประการ ได้แก่

1) **เมตตาและกรุณา** หมายถึง ความรักใคร่ปรารถนาดีต่อกัน อยากให้คนอื่นมีความสุข ความเจริญและความสงสารคิดอยากจะช่วยให้พ้นทุกข์ พ้นภาวะวิฤติที่เขา กำลังประสบอยู่ ใช้กับ ศีลข้อที่ 1 เพื่อประโยชน์ในการดำเนินชีวิต บุคคลควรเจริญเมตตาและกรุณา ซึ่งมีคุณูปการแก่สรรพสัตว์ทั้งหลายในโลกนี้

2) **สัมมาอาชีวะ** หมายถึง การเลี้ยงชีพในทางสุจริต คู่กับศีลข้อที่ 2 ซึ่งหมายเอาการปฏิบัติ ครบวงจร ครอบคลุมไปถึงด้านต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตที่เรียกว่าสัมมาอาชีวะ

3) **กามสังวร** หมายถึง ความสังวรในกาม หรือ ความสำรวมระวังรู้จักยับยั้งควบคุมตนเอง ในทางกามารมณ์ ไม่ให้หลงใหลในรูป เสียง กลิ่น รส และสัมผัส คู่กับศีลข้อที่ 3

4) **สัจจะ** หมายถึง ความสัตย์ หรือ ความซื่อตรง คู่กับศีลข้อที่ 4

5) **สติสัมปชัญญะ** หมายถึง การระลึกได้และรู้ตัวทั่วพร้อมอยู่เสมอ คือ พัฒนาตนเองให้ เป็นคนรู้จักยั้งคิด รู้จักตัวเสมอว่า ขณะนี้เรากำลังทำอะไรอยู่ เป็นกิจที่ควรทำหรือไม่ ระวังไม่ให้ เป็นคนประมาทในการดำเนินชีวิต

สรุปได้ว่า ผลกระทบของการพัฒนาชุมชนในด้านกายภาพ เช่น การพัฒนาถนนหนทาง สิ่งก่อสร้าง อาคารบ้านเรือน เป็นต้น ย่อมทำให้ได้รับความสะดวกสบาย แต่ในแง่ลบแล้ว กลับทำให้ สมาชิกในชุมชนดูเหมือนมีความห่างไกลกันมากขึ้น ความเป็นเพื่อนบ้านก็ลดน้อยลง เพราะความ รีบเร่งในการทำมาหาเลี้ยงชีพของตนในภาวะเศรษฐกิจที่กำลังฟื้นตัว จะต้องทำงานแข่งกับเวลา

การปลูกจิตสำนึกให้เยาวชนเกิดความสามัคคีในระดับสาธารณะ

การทำประโยชน์เกื้อกูลแก่บุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องในฐานะต่างๆ โดยเฉพาะสถาบันชาติ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับประชาชนในประเทศนั้น จะต้องเป็นความสัมพันธ์ที่ถูกต้องเหมาะสม ด้วยการปฏิบัติตามหลักธรรมเป็นเหตุให้ระลึกถึงกันที่เรียกว่า สาราณียธรรม มี 6 ประการ ได้แก่

1) **เมตตากายกรรม** ได้แก่ ทำต่อกันด้วยเมตตา คือ แสดงไมตรีและความหวังดีต่อ เพื่อนร่วมงาน ร่วมกิจการ ร่วมชุมชน ด้วยการช่วยเหลือกิจธุระต่างๆ แสดงอาการกิริยาสุภาพ ไม่ เบียดเบียนทำร้ายผู้อื่น เคารพนับถือกันทั้งต่อหน้าและลับหลัง

2) **เมตตาวาจีกรรม** ได้แก่ พูดต่อกันด้วยเมตตา คือ ช่วยบอกแจ้งสิ่งที่เป็นประโยชน์ สั่งสอนหรือแนะนำตักเตือนกันด้วยความหวังดี กล่าววาจาสุภาพอ่อนโยน ไม่กล่าวร้าย ไม่ใช้วาจา หยาบคาย หรือวาจาที่ประกอบด้วยอารมณ์โทสะ แต่ใช้คำพูดที่ประกอบด้วยเมตตา คือ พูดด้วยความหวังดี เจตนาดี ไม่ล่วงละเมิดผู้อื่นด้วยวาจา

3) **เมตตาโมกข์** ได้แก่ คิดต่อกันด้วยเมตตา คือ มีความหวังดี ปราศจากอคติ มีเมตตาริ จิตที่ดีงามต่อกันและกัน คิดทำสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่กัน มองกันในแง่ดี ไม่แสดงอาการโกรธเคือง อาฆาตพยาบาท แสดงออกด้วยจิตใจที่ยิ้มแย้มแจ่มใสต่อกัน ไม่บังคับขู่เข็ญจิตใจผู้อื่น

4) **สธารณโมกข์** ได้แก่ เมื่อได้วัตถุสิ่งของเครื่องใช้ หรือ อาหาร จะต้องรู้จักแบ่งปัน มีน้ำใจกว้างขวาง เสียสละแบ่งปันลาภผลที่ได้มาโดยชอบธรรม แม้เป็นของเล็กน้อยก็แจกจ่ายให้ได้มี ส่วนร่วมใช้สอยบริโภคทั่วกัน ไม่ตระหนี่ใช้สอยเพียงผู้เดียว

5) **ศีลสามัญญตา** ประพฤติตนให้ถูกต้องตามกฎหมายที่สังคมปฏิบัติกัน คือมีความประพฤติสุจริตดีงาม รักษาระเบียบวินัยของส่วนรวม ไม่ทำตนให้เป็นที่น่ารังเกียจ หรือเสื่อมเสียแก่ หมู่คณะ

6) **ทวิญญูสามัญญตา** ปรับความเห็นเข้ากันได้ คือ เคารพรับฟังความคิดเห็นกัน มีความเห็นชอบร่วมกัน ตกลงกันได้ในหลักการสำคัญ ยึดถืออุดมคติ หลักแห่งความดีงามหรือจุดหมาย สูงสุดอันเดียวกัน

สรุปการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อแก้ปัญหาเยาวชนในชุมชนก็คือ การอบรมพร้า สอนเยาวชนให้รู้จักเว้นจากการประพฤติชั่วทางกาย วาจาและใจ แล้วประพฤติดีทางกาย วาจาและ ใจ กล่าวโดยสรุป เป็นการพัฒนาคณะตามหลักไตรสิกขา คือ พัฒนาคณะให้ศีล มีระเบียบวินัยในการ ดำเนินชีวิตอย่างน้อยที่สุดก็ต้องมีศีล 5 อันเป็นพื้นฐานของมนุษยธรรมสำหรับชาวพุทธทุกคน มีสมาธิ (ความตั้งใจมั่นและมีสุขภาพจิตที่ดี) และปัญญา (ความรู้รอบรู้ ความสามารถในการแก้ปัญหา ต่างๆ ได้อย่างลงตัว และไม่สร้างเงื่อนไขหรือปัญหาให้เพิ่มขึ้นแก่ตนเองและชุมชน นอกจากนั้น ผู้นำชุมชนหรือผู้ปกครองของเยาวชนในชุมชน ก็จะต้องมีวิธีการใช้หลักพุทธธรรม ซึ่งมีความจำเป็น ต่อการแก้ปัญหาของเยาวชนไปปรับประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมแก่บุตรหลานของตน เช่น รู้จักปลูก จิตสำนึกการทำงานที่สุจริต รู้จักปลูกฝังจิตสำนึกให้เยาวชนเกิดความสามัคคีในระดับสาธารณะ รู้จัก ปลูกฝังจิตสำนึกแก่เยาวชนให้รู้จักหน้าที่ตามหลักทศ 6 และรู้จักปลูกฝังจิตสำนึกแก่เยาวชนตาม หลักสังคมสงเคราะห์

เอกสารอ้างอิง (References)

- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาทวีป กตปุญโญ (หนูด้วง). (2538). *ศึกษาวิเคราะห์งานปลูกฝังจริยธรรมของปัญญานันท ภิกขุเกี่ยวกับเยาวชนและผู้อยู่ในมัชฌิมวัย*. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.